

Sygn. akt IV P 102/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowski
Protokolant:	Kierownik sekretariatu Anna Górską

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2021 r. w Człuchowie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko Syndykowi Masy Upadłości (...) Spółka Akcyjna w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R.

o ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze

1. oddała powództwo z braku interesu prawnego
2. zasądza od powoda P. K. na rzecz pozwanego Syndyka Masy Upadłości (...) Spółka Akcyjna w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt IV P 102/20

UZASADNIENIE

Powód P. K. wniósł przeciwko Syndykowi Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej o ustalenie pracy w szczególnych warunkach od dnia 19.08.1996 r. do 30.09.1999 r. W uzasadnieniu pozwu podniósł, że był zatrudniony w (...) S.A. w C. na stanowisku kontrolera jakości, w pełnym wymiarze czasu pracy. To stanowisko pracy zostało ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w wykazie A, dziale XIV pkt 24. W otrzymanym przez powoda świadectwie pracy nie zostało uwzględnione, że pracował w szczególnych warunkach. Syndyk masy upadłości nie wystawił na wezwanie powoda świadectwa potwierdzającego pracę w szczególnych warunkach.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazała, że powód nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia pracy w szczególnych warunkach. Praca w szczególnych warunkach uprawnia do uzyskania uprawnień emerytalnych a orzekanie w tym przedmiocie należy do organów ZUS oraz w trybie odwołania do sądu powszechnego. Ponadto dla ustalenia pracy w szczególnych warunkach konieczne jest wykazanie, że praca była wykonywana na wydziale, na którym są wykonywane inne prace wskazane w wykazie. Powód nie wskazał, które z prac wymienionych w wykazie były wykonywane na wydziale, na którym pracował i jak wynika z umowy o pracę wykonywał on pracę na odrębnym wydziale „Kontrola jakości”, czyli innym wydziale niż produkcyjny. Zatem jego zatrudnienie nie może być uznane za pracę w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił co następuje:

Powód P. K. pracował w (...) S.A. w C. w okresie 19.08.1996 r. do 30.09.1999 r. na stanowisku kontrolera jakości. W świadectwie pracy brak jest informacji o pracy w szczególnych warunkach.

(dowód: świadectwo pracy k.34)

Powód w dniu (...) ukończył 60 lat .

(bezsporne).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z obowiązującym prawem można dochodzić ustalenia prawa lub stosunku prawnego jeżeli wykaże się interes prawny (art. 189 k.p.c.).

Należy podzielić pogląd Sądu Najwyższego Izby Pracy, (...) i Spraw Publicznych zaprezentowany w wyroku z 11.05.2006 r., II PK 278/05, iż interes prawny to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych i występuje z reguły wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność może być zaś wynikiem spodziewanego kwestionowania prawa lub istnienia stosunku prawnego. Obowiązkiem sądu rozpoznającego powództwo o ustalenie jest w pierwszej kolejności ocena kwestii istnienia po stronie powoda interesu prawnego w żądaniu takiego ustalenia. Rozstrzygnięcie o zasadności powództwa bez uprzedniego zweryfikowania możliwości badania prawdziwości twierdzeń powoda o istnieniu lub nieistnieniu stosunku prawnego lub prawa narusza art. 189 KPC, zgodnie z którym dopuszczalność powództwa o ustalenie zależy od istnienia interesu prawnego w takim ustaleniu.

Sąd akceptuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 5.12.2002 r. (sygn. I PKN 629/01, publ. OSNP 2004/11/194), iż pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści stosunku pracy, jeżeli wynikające z niego roszczenia majątkowe mogą powstać dopiero w przyszłości.

Również w wyroku z 29.3.2001 r. (I PKN 333/00, OSNP Nr 1/2003, poz. 12) SN stwierdził, że interes prawny pracownika w ustaleniu istnienia stosunku pracy (art. 189 KPC) z reguły nie wyczerpuje się w możliwości dochodzenia świadczeń należnych z tego stosunku prawnego. Jak wskazał, z powołanego przepisu nie wynika żadne ograniczenie w wytaczaniu powództwa o ustalenie stosunku prawnego, poza interesem prawnym powoda w żądaniu tego rodzaju. Nie ma interesu prawnego w ustaleniu stosunku prawnego ten, kto może skorzystać równocześnie z innej istniejącej formy ochrony swych praw. Jakkolwiek przyjmuje się niemal powszechnie, że możliwość dochodzenia przez powoda świadczeń z określonego stosunku prawnego wyklucza istnienie interesu prawnego w ustaleniu tego stosunku, to pogładowi temu należy przypisać znaczenie zasady, od której istnieją wyjątki. W szczególności decydujące w tym zakresie powinny być właściwości stosunku prawnego. Swoistość stosunku pracy polega na tym, że jego byt stanowi przesłankę powstania innych stosunków prawnych (i to ex lege, jak np. stosunku ubezpieczenia społecznego).

Powyższy pogląd Sąd Najwyższy podzielił też w wyroku z 2 czerwca 2006 r. sygn. akt I PK 250/05 (publ. MoPr rok 2006, nr 9, str. 491).

Sąd w pełni akceptuje też stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w postanowieniu z 16.05.2019 r. sygn. akt II PK 93/18, że skoro kwalifikacja określonej pracy, jako wykonywanej w szczególnych warunkach, dla celów emerytalno-rentowych może być dokonywana wyłącznie w postępowaniu przed organem rentowym w sprawie o przyznanie świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a w dalszej kolejności w postępowaniu sądowym wywołanym wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego, to pracownik wytaczający w tej materii przed sądem pracy

powództwo o ustalenie nie wykazuje w ogóle interesu prawnego w rozumieniu art. 189 KPC, niezależnie od tego, przeciwko komu (pracodawcy, czy organowi rentowemu) skierował pozew

--	--

W niniejszej sprawie powód wskazał, iż ustalenie pracy w szczególnych warunkach jest mu potrzebne do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

W ocenie sądu powodowi potrzebne jest ustalenie pracy w szczególnych warunkach, jako dowód dla ZUS w sprawie o przyznanie wcześniejszej emerytury. Zatem w ocenie sądu celem niniejszego postępowania nie jest usunięcie obiektywnej niezgodności co do rzeczywistego zatrudnienia realizowanego w spornym okresie, co jest konieczne dla zweryfikowania różnych przyszłych uprawnień a jest nim zdobycie dowodów potrzebnych w postępowaniu emerytalnym przed organami ZUS.

Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w postanowieniu z 25 września 2003 r., iż na podstawie art. 189 k.p.c. pracownikowi nie przysługuje roszczenie przeciwko zakładowi pracy o ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach (w szczególnym charakterze), jeśli celem tego powództwa jest uzyskanie dowodu, który miałby być wykorzystany w postępowaniu o świadczenia emerytalno - rentowe.

Zdaniem sądu powód nie wykazał istnienia po jego stronie interesu prawnego w powództwie o ustalenie.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż postępowanie sądowe o ustalenie nie może zmierzać do dostarczenia dowodów dla innego postępowania administracyjnego, rentowego czy emerytalnego.

Powództwo o ustalenie istnienia stosunku prawnego lub prawa uzależnione jest od wykazania przez powoda, że ma on interes prawny w takim ustaleniu. Interes ten z reguły nie zachodzi, gdy osoba zainteresowana może uzyskać ochronę swych praw w procesie o świadczenie (zob. orz. SN z 11.2.1971 r., II PR 260/70, OSNC 1971, Nr 10, poz. 178 z glosą W. Szuberta, NP 1972, Nr 7-8, s. 1222).

Brak interesu prawnego występuje w sytuacji, gdy powód może żądać świadczenia bądź na drodze sądowej, bądź w postępowaniu administracyjnym (zob. wyr. SN 21.1.1998 r., II CKN 572/97, niepubl.).

W mniejszej sprawie powód wytoczył powództwo o ustalenie pracy w warunkach szczególnych by dostarczyć dowodów dla postępowania ubezpieczeniowego o przyznanie wcześniejszej emerytury. Powód, który ukończył już sześćdziesiąt lat będzie mógł złożyć do ZUS-u wniosek o wcześniejszą emeryturę (czyli o świadczenie), gdzie organ rentowy będzie ustalał wszystkie przesłanki niezbędne do wydania decyzji o przyznaniu lub nie wcześniejszej emerytury.

Mając na uwadze powyższe sąd na podstawie art. 189 k.p.c. oddalił powództwo z barku interesu prawnego.

Z uwagi na brak wykazania interesu prawnego w powództwie o ustalenie sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt. 5 k.p.c. pominął wniosek dowodowy powoda o przesłuchanie świadka jako zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).